

EEN BRUID IN DE MORGEN

van hugo claus regie maren e. bjørseth

toneelgroepamsterdam

•FRASCATI PRODUCTIES•

–
rolverdeling op de achterzijde

van hugo claus

regie maren e. bjørseth

dramaturgie thomas lamers

scenografie marjolijn brouwer

lichtontwerp bernie van velzen

kostuumontwerp lotte goos

geluidsonwerp william bakker

productie toneelgroep amsterdam /
frascati producties

assistentie regie anne baltus

hoofd techniek & productie götz schwörer

productieleiding edith den hamer

techniek arist richartz (1° inspiciënt), bart coenen,
ruud de vos, daan westendorp

kostuumatelier wim van vliet (hoofd), farida
bouhbouh, margriet beentjes (kleedwerk)

kap & grime david verswijveren

uitvoering toneelbeeld levtec bv

castingadviezen hans kemna

fotografie sjoerd knibbeler, jan versweyveld

grafisch ontwerp brigiet van den berg,

jan versweyveld

publiciteit marleen koens, andrea lentink

drukwerk ssp

met dank aan peter van kraaij, johan reyniers
en berthe spoelstra (dramaturgie), arthur eaton,
marianne fennema

–
Een bruid in de morgen ging in 2014 in première
en werd geselecteerd voor het Nederlands
Theater Festival. Camilla Siegertsz is voor haar
rol genomineerd voor de Colombina 2015.

**De voorstelling duurt circa 2 uur,
geen pauze.**

#eenbruidindemorgen

EEN BRUID IN DE MORGEN

synopsis

– Een bruid in de morgen portretteert een uit zijn stand gevallen gezin: de Pattini's. Ze leven geïsoleerd van de samenleving en volgens hun eigen wetten. Vanwege oud zeer hebben de ouders de buitenwereld taboe verklaard. Onder de stolp die zij over het gezinsleven hebben geplaatst, komt een wonderlijk klein wereldje tot bloei. Hun kinderen, Thomas en Andrea, trekken bijzonder naar elkaar toe en geven met hun fantasie samen hun hele wereld vorm. In een poging weer deel te nemen aan het burgerlijk leven van de 'eerlijke mensen' arrangeert de moeder een haastig huwelijk tussen Thomas en zijn rijke nicht Hilda. Haar komst stuit op groot verzet van Andrea en haar tere, fantastische samenzijn met Thomas komt onder immense druk te staan. Met alle consequenties van dien.

auteur

hugo claus

– Geïnspireerd door het toneel van Tennessee Williams bewerkte Hugo Claus (1929-2008) zijn debuutroman *De Metsiers* (1948), over de broeierige relaties binnen een uitzonderlijke familie, tot *Een bruid in de morgen*. Hij gaf als motto aan het stuk mee: *'A great love is a fire that burns the beams of the roof. The doorposts are flaming and the house falls.'* (Robinson Jeffers). Claus leverde er op vierentwintigjarige leeftijd een meesterwerk mee af. Een bruid in de morgen prijkt, net als *Suiker* (1958) en *Vrijdag* (1969), als vaste waarde op

het Nederlands repertoire. Dat is terecht: poëzie en anekdotiek gaan op een prachtig vanzelfsprekende manier samen in zijn stukken.

Claus schreef naast toneelstukken veertien romans, waaronder het monumentale *Het verdriet van België*, en vele honderden gedichten. Hij regisseerde voor toneel en film, schilderde en tekende. In zijn vroege jaren was hij actief binnen experimentele kunstenaarsgroepen als *Cobra* en de poëzievernieuwende beweging van *Vijftig*. Als schrijver benadrukte hij graag dat hij geen realist was. In zijn boeken zijn dan ook veel dubbele lagen, dualistische spanningen, mythologische en religieuze symbolen en verwijzingen naar andere teksten aan te treffen.

In zijn vroege werken, waaronder *Een bruid in de morgen*, onderzoekt Claus de verstikkende, verdrukkende werking van het fatsoen en de beschaving op de identiteit van individuen. Maar het is te eenvoudig om Claus' werk te zien als een onverdeeld pleidooi voor vrijheid en naïviteit. In zijn stellingname tegen het juk van de beschaving is Claus uiteindelijk toch genuanceerd: het volledig vrij beleven van pure, authentieke wensen en begeertes lijkt in zijn werk alleen tijdelijk, vluchtig mogelijk; onder zeer broze voorwaarden.

regie

maren e. bjørseth

– De Noorse Maren E. Bjørseth (1984) studeerde in 2012 af aan de Amsterdamse regieopleiding. Voor haar encenering van *Een poppenhuis* van haar landgenoot Henrik Ibsen ontving zij de ITs Ton Lutz Award, de jaarlijkse onderscheiding voor het meest veelbelovende afstuderende regietalent. Sindsdien regisseerde zij bij Frascati Producties Helling, *Ten liefde*, *Geloof Liefde Hoop*, *Een bruid in de morgen* (i.h.k.v. TA-2) en *De wilde eend*. In Noorwegen maakte zij Vijf seizoenen bij Det Norskte Teatret, *Reigen* en *Folkehelsa* bij Trøndeslag Teater en *Een vijand van het volk* bij Teater Ibsen. Maren Bjørseths voorstellingen zijn feestelijke tragedies te noemen. Opgewekt roert zij in de diepere lagen van de menselijke ziel waarna zij met een liefdevolle, lichte toon de mens in al zijn duisternis en worsteling tentoonstelt. Een typisch Bjørseth-personage beweegt met een licht cynische nonchalance; een komische onthechting die juist een levensgroot belang verraadt, over het toneel. Met gevoel voor humor en compassie laat zij de menselijke toestand zien. Haar voorstellingen troosten met de gedachte dat theatraaliteit en verbeelding ook houvast kunnen bieden aan het personage dat wijzelf zijn, in onze eigen persoonlijke, levensechte drama's en plots.

Over *Een bruid in de morgen* zegt zij: *'Het stuk gaat over een gezin waarin iedereen probeert zo goed en zo kwaad als het gaat te overleven, soms ten koste van de ander. Tegenover het cynisme van de ouders staat de schijnbare onschuld van de kinderen die in hun fantasie vluchten en een geheel eigen wereld opbouwen. Het is prachtig hoe Claus met zijn poëtische taal en muzikaliteit hun wereld oproept, een wereld van illusies en dromen die het grauwe bestaan draaglijk maken. Maar de kinderen stuiten ook in hun eigen fantasiewereld op een grens. Claus plaatst voortdurend het verlangen tegenover de uitzichtloze werkelijkheid, de kinderlijke vlucht tegenover de zompige realiteit van de volwassenen. Het is een tekst vol mededogen en poëzie die tegelijkertijd erg verontrustend is.'*

scenografie

marjolijn brouwer

– De ontwerpen van Marjolijn Brouwer (1987), die in 2012 afstudeerde aan de Amsterdamse opleiding scenografie met het ontwerp voor *Maren Bjørseths Een poppenhuis*, zijn opvallend concrete gebruiksruimtes die zich tevens lenen voor abstracte en poëtische invullingen. In het scènebeeld van *Een bruid in de morgen* staan de voorbereidingen voor het bruiloftsfeest centraal. Maar de doeken van de bruiloftstent maken het tegelijkertijd mogelijk zaken zowel te verhullen als te onthullen. Het zijn dan ook vaak de personages die de ruimte in beweging brengen.

ZACHT

I

Aan het bloedende tapijt
Aan het behangpapier en de flarden van de rose dode vrouwen
Aan het schuim dat in vlokken in de nachtmist hangt
En voor heel hun leven aan de slaapwandelaars blijft kleven
Aan het kind en de man met de witte hondenkar
Aan de honderden nieuwe straten
Onberekenbaar
Afmeten:
Dit is van jou dit is van mij

Ik doorploeg het licht met trillende handen
Tot ik je gelaat bereik
Waar ik de planten van verlangens openstrijk

Luister goed
Hoor mij bewegen
Ik nader op naakte voeten en raak de
geheime plooiën
En plooi je verder open
En breek in alle bedaarde kamers binnen

En je glimlacht zie ik
Je glimlacht in de spiegel
Alsof je het kon geloven

Omdat het zoveel van jou
Zoveel van mij is.

II

Ontwaken in de stad aan zee die blaakt
In de keien de stegen de voorwereldlijke autobussen

Hevig ontwaken der honden en der late vagabonden
In de portieken ingesloten

Over het veld der daken
Schuift de rook van vele vergeefse branden voorbij

In het hart van Londen
Schuiven mijn onderzeese woorden
Waar gij wandelt tussen de ruitbeelden
De kinders de moede hazewinden
Als de rook in de portieken
Dodelijk niet af te wenden
Naar je open mond.

Hugo Claus in: Atonaal – een bloemlezing (1951)
Samenstelling: Simon Vinkenoog

een bruid in de morgen

amsterdam frascati (020 62 66 866)

za 7 nov, di 10 t/m za 14 nov

den haag theater aan het spui

di 3 nov

utrecht stadsschouwburg

wo 4 nov

arnhem schouwburg

vr 6 nov

leeuwarden schouwburg de harmonie

di 17 nov

haarlem toneelschuur

wo 18 nov

groningen stadsschouwburg

do 19 nov

ensemble & gasten 15 | 16

kitty courbois, hélène devos, jip van den dool, roeland fernhout, fred goessens, janni goslinga, aus greidanus jr., marieke heebink, robert de hoog, gaité jansen, hans keating, hugo koolschijn, maria kraakman, ramsey nasr, chris nietvelt, celia nufaar, frieda pittoors, alwin pulinckx, halina reijn, vanja rukavina, gijs scholten van aschat, harm duco schut, bart slegers, eelco smits, obi abili, johan van assche, juliette binoche, elsie de brauw, kirsty bushell, mingus dagelet, katelijne damen, jacob derwig, samuel edward-cook, bo emmens, barry emond, lien de graeve, abke haring, eva heijnen, kevin janssens, patrick o'kane, david kempers, finbar lynch, kathryn pogson, dewi reijs, oscar van rompay, david roos, stijn scheen, anne-chris schulting, camilla siegerts, jip smit, alejandra theus, leon voorberg

seizoen 15 | 16

premières

song from far away

van simon stephens
regie ivo van hove
coproductie mostra internacional
de teatro de são paulo
aug, sep, nov, dec 15, mei, jun 16

de stille kracht

van louis couperus
regie ivo van hove
coproductie rührtriennale
sep, okt 15, jan, feb 16

glazen speelgoed

van tennessee williams
regie sam gold
nov, dec 15, jan 16

de welwillenden

van jonathan littell
regie guy cassiers
productie toneelgroep amsterdam/
toneelhuis
mrt, apr, mei, jun 16

het jaar van de kreeft

van hugo claus
regie luk perceval
mrt, apr, mei 16

de andere stem

van ramsey nasr
regie ivo van hove
apr, mei 16

husbands and wives

van woody allen
regie simon stone
jun 16

lilium

van ferenc molnár
regie julie van den berghe
productie ta-2/frascati producties
mrt, apr 16

reprises

la voix humaine

van jean cocteau
regie ivo van hove
aug, okt, dec 15

medea

van simon stone naar euripides
regie simon stone
okt 15

the fountainhead

van ayn rand
regie ivo van hove
okt, nov 15

een bruid in de morgen

van hugo claus
regie maren e. bjørseth
productie toneelgroep amsterdam/
frascati producties
nov 15

lange dagreis naar de nacht

van eugene o'neill
regie ivo van hove
dec 15

kings of war

van william shakespeare
regie ivo van hove
co-commissioners barbican (londen),
théâtre national de chaillot (parijs),
wiener festwochen
coproductie blindman, holland festival,
muziektheater transparant
dec 15, jan, feb, apr, mei 16

antigone

van sophocles
regie ivo van hove
productie barbican londen, théâtres
de la ville de luxembourg i.s.m.
toneelgroep amsterdam
coproductie edinburgh international festival,
théâtre de la ville – parijs, rührfestspiele
recklinghausen
aug, sep, okt 15

na de repetitie / persona

van ingmar bergman
regie ivo van hove
coproductie théâtre de la place (liège),
théâtres de la ville de luxembourg,
maison des arts de créteil
sep, okt 15

opening night

van john cassavetes
regie ivo van hove
productie toneelgroep amsterdam/ntgent
okt 15

kreten en gefluister

van ingmar bergman
regie ivo van hove
coproductie desingel/ingmar bergman
international theatre festival 2009
okt 15

ta-junior

kings of war jr.

naar william shakespeare
regie karlijn benthem, rosa fontein
apr 16

EEN BRUID IN DE MORGEN

de moeder
marieke heebink

de vader
fred goessens

thomas
alwin pulinckx

andrea
jip smit

nicht hilda
camilla siegertsz